



FINSPÅNG

Skoldemokratiplan

Principer och guide till elevinflytande



Skoldemokratiplan

Antagen av kommunfullmäktige 2012-02-29, § 49

Finspångs kommun
612 80 Finspång
Telefon 0122-85 000 • Fax 0122-850 33
E-post: kommun@finspang.se
Webbplats: www.finspang.se

Innehåll

Därför behövs en skoldemokratiplan	2	10 principer för inflytande i Finspångs kommun	6
Inflytande	2	Uppföljning	7
Också dina föräldrar har rätt till inflytande i skolan	2	Bilaga	8
Vad kan man då ha inflytande över?	4	Resultat från Lupp 2009	8
Hur kan man påverka i skolan?	5		

Därför behövs en skoldemokratiplan

Du har rätt till inflytande i både skolan och i kommunen men ibland kan det vara svårt att veta exakt vilka rättigheter man har. För att hjälpa dig i orienteringen bland lagar och regler har Finspångs kommun tagit fram den här skoldemokratiplanen. Här kan du läsa om vilka rättigheter till inflytande du som elev och ungdom i kommunens skolor enligt lagar och politiska beslut har rätt till. För att du ska kunna få det inflytande som du har rätt till har de lokala politikerna beslutat om 10 principer som ska gälla i Finspång.

Enkätundersökningen Lupp, lokal uppföljning av ungdomspolitik, visade att kommunen inte varit tillräckligt tydlig med vad elever har rätt till att ha inflytande över i skolan. Det måste vi ändra på. Denna plan är därför ett sätt att öka kunskapen om rättigheter till inflytande hos kommunens elever. Skoldemokratiplanen riktar sig till dig som går i skolår 7-9 samt 1-3 på gymnasiet i Finspångs kommun.

Genom att öka insikten om vad det finns för rättigheter får du som elev också bättre möjlighet att bli delaktig och ta ett större ansvar över din utbildning och din skolmiljö, ta den!

Inflytande

Ett av huvudmålen för Sveriges ungdomspolitik är att ungdomar ska ha tillgång till verkligt inflytande. Det betyder att du som ung ska ha möjlighet att ta del av information och uttrycka din åsikt i hur du vill ha det. Målet om verkligt inflytande finns till för att du ska ha möjlighet att uttrycka dina åsikter i frågor som rör dig men också för att dina åsikter är en resurs för de som har makten att bestämma.

Också dina föräldrar har rätt till inflytande i skolan

Det är föräldrarna som har det övergripande ansvaret över din fostran och utveckling. Föräldrars inflytande i skolan har överlag ökat på senare tid till att handla om både rätten att välja skola och inflytande genom lokala styrelser. Däremot minskar föräldrars inflytande i takt med att du blir äldre och mer mogen att ta ansvar för att bevaka dina egna intressen. Samarbetet mellan föräldrar och skolan kan precis som ditt inflytande se ut på olika sätt, bland annat genom den individuella utvecklingsplanen, utvecklingssamtal, föräldramöten, veckobrev eller genom ett öppet och inbjudande klimat i skolan.

Dina rättigheter

Det är din absoluta rätt att komma till tals i frågor som rör dig. (FN:s barnkonvention)

Skolan är som en arbetsplats för dig som elev. Du har samma rättigheter till en god arbetsmiljö som alla som arbetar har (Arbetsmiljölagen). Du ska därför ges möjligheter att vara med i skolans förändrings- eller utvecklingsarbete om det rör dig.

Du ska ha inflytande över utbildningen och uppmuntras att ta aktiv del i att utveckla den. (Skollagen) Du som elev ska ges möjlighet att tala om hur du vill att undervisningen ska gå till och vad kursen ska handla om. För att du ska kunna göra det, måste du få veta vad du ska kunna när kursen är avklarad och vad det finns för olika arbetssätt. Det är din lärare som ska se till att du som elev får inflytande över hur din utbildning utformas (Läroplanerna).

Skolans verksamhet ska utformas så att den stämmer överens med grundläggande demokratiska värderingar, till exempel inflytande, jämställdhet och människors lika värde. Elevinflytande handlar om att du som elev ska öva på att vara en aktiv demokratisk medborgare. (Läroplanerna) Som en aktiv demokratisk medborgare kan du till exempel rösta vid val, engagera dig som politiker eller tala om vad du tycker.

Elevföreträdare och övriga elever ska ges möjlighet att under skoltid behandla frågor av gemensamt intresse. Elevskyddsombud, elevrådsrepresentanter eller andra elevföreträdare ska erbjudas kompensation för den undervisning de går miste om på grund av sitt uppdrag. (Skollagen)

Som elev och ungdom i Finspångs kommun har du rätt att följa och yttra dig i större eller mindre kommunala frågor som påverkar dig. Skolan ska ge dig förutsättningar för det, till exempel genom att ni i klassen diskuterar aktuella frågor i kommunen, gör studiebesök i kommunhuset eller bjuder in politiker för diskussion. (Finspångs kommuns ungdomspolitiska program)

Vad kan man då ha inflytande över?

Din rätt till inflytande som elev kan gälla undervisningens utformning, arbetsmiljön, innehållet i undervisningen eller hur skolans lika behandlingsplan ska se ut.

I enkätundersökningen Lupp 2009 framkom att det finns stora skillnader mellan hur mycket inflytande man som elev vill ha inom olika områden och hur mycket inflytande man upplever att man faktiskt får.

Frågorna om hur mycket man vill påverka och hur mycket man får påverka gällde följande områden:

- i Vad man får lära sig
- i Hur man ska arbeta, till exempel grupp/projektarbete
- i Planering och utvärdering av undervisningen
- i Läromedel
- i Schemat
- i Skolmaten
- i Proven
- i Läxorna
- i Skolmiljön ute
- i Skolmiljön inne

Diskutera tillsammans

Längst bak i planen kan ni se hur årskurs 7-9 respektive 1-3 på gymnasiet har svarat inom de olika områdena. Diskutera resultatet i klassen. Vad ligger bakom resultatet och vad kan ni göra åt det?

Hur kan man påverka i skolan?

Utöver klassråd och elevskyddsombud är det upp till varje skola att hitta arbetsformer som ger dig inflytande i skolan. Det finns olika nivåer och former för inflytande. Det kan vara inflytande som du som person utövar (individuellt) eller inflytande som fler utövar till exempel klassen eller elevrådet (kollektivt). Det kan också vara inflytande som ni bestämt ska finnas på skolan (formellt) eller inflytande som sker mer spontant genom ett tillåtande klimat i skolan (informellt). Bilden nedan ger olika exempel på formellt, informellt, individuellt och kollektivt inflytande.



Exempel på inflytande i skolan

Individuellt	
Individuella utvecklingsplaner Mentorssamtal/ Utvecklingssamtal Arbetsformer Formellt	Samtal mellan elev och lärare/ rektor i korridoren Egen studieplanering Förslagslåda Informellt
Elevråd/klassråd/stormöten Arbetsmiljöarbete/elevskyddsombud Skolkonferensen Kurser i elevdemokrati Regler, dokument, handlingsplaner Enkätundersökningar, Lupp, uppföljningar Kollektivt	Inflytande på undervisning, arbetssätt och skolmiljö Grupp av elever som arbetar för förändring/möten i skolan Möjlighet till engagemang och beslut i vardagen Samarbete och grupparbeten Information

www.finspang.se

Diskutera tillsammans

Vilka former för inflytande finns det på er skola?

Är det svårt att föreslå förändringar till en lärare som ska sätta betyg och i sådana fall, hur kan ni hitta vägar som gör det lättare?

Är ni inte nöjda med de former för inflytande som finns i skolan kan ni föreslå fler eller andra metoder som ni kan använda.

10 principer för inflytande i Finspångs kommun

1. Det ska finnas en skoldemokratiplan som ger dig information om dina rättigheter till inflytande.
2. Elevrådsrepresentanter, elevskyddsombud och andra elevföreträdare ges möjlighet till utbildning i elevdemokrati. Utbildningen ska göra elevföreträdarna mer självständiga. Den ska också ge konkreta tips på hur man kan arbeta.
3. Intyg för engagemang som elevföreträdare ska bifogas betygshandlingen.
4. En målsättning är att det är du och dina klasskamrater som sätter dagordningen för klassråden.
5. Det ska finnas demokratiombud på varje skola som stöd i elevinflytande.
6. Frågor som berör fler än den enskilda skolan ska behandlas i ett gemensamt elevrådsforum. Varje elevråd har rätt att ta initiativ till ett elevrådsforum och sammankallar då de andra råden.
7. Det finns möjlighet för dig som elev, din klass eller någon annan grupp att göra studiebesök i kommunhuset. *Så styrs kommunen* är ett exempel på vad besöket kan handla om.
8. Det finns möjlighet för dig som elev, din klass eller någon annan grupp att bjuda in politiker eller tjänstemän till skolan. Det kan ni till exempel göra till ett klassråd om ni har en fråga ni vill diskutera eller veta mer.
9. Alla elever ska ges lika möjligheter till inflytande. Det ska inte spela någon roll vilken klass, skola eller till exempel vilket gymnasieprogram du går på.
10. Lupp (lokal uppföljning av ungdomspolitik) är en kunskapsbank även för dig som elev. Vill du förändra något är det kanske lättare om du kan visa hur många fler som tycker att det behöver bli förändring. Du kan också ge förslag till elevrådet på områden som behöver förbättras.

Uppföljning

Finspångs kommun ska årligen göra en uppföljning av hur inflytandet i skolan utvecklas. Arbetet med elevinflytande ska redovisas tillsammans med skolans övriga uppdrag. Det ska tydligt framgå vad som görs och vad som kan bli bättre. Resultatet från enkätundersökningen Lupp ska användas.

Med den lokala uppföljningen av ungdomspolitiken, Lupp, följer kommunen vart annat år upp hur du som elev upplever att möjligheten till inflytande är, inom vilka områden du upplever att du har möjlighet till inflytande samt var du önskar mer inflytande. Rapporten och resultatet från undersökningen ska presenteras för dig som elev. Resultatet från Lupp finns sedan lagrat i en databas och är alltid tillgängligt för elever och elevföreträdare.

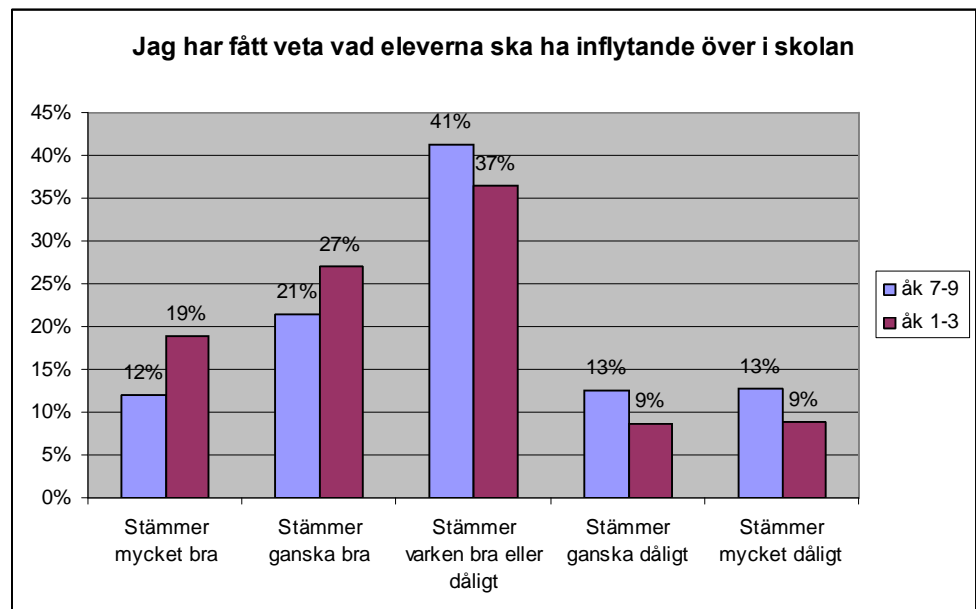
Bilaga

Resultat från Lupp 2009

Lupp är en förkortning och ett arbetsnamn på en enkätundersökning från Ungdomsstyrelsen med det fullständiga namnet **lokal uppföljning** av ungdomspolitiken. Enkäten spänner över flera områden och ska fånga en helhetsbild av ungdomars livssituation i sin boendekommun.

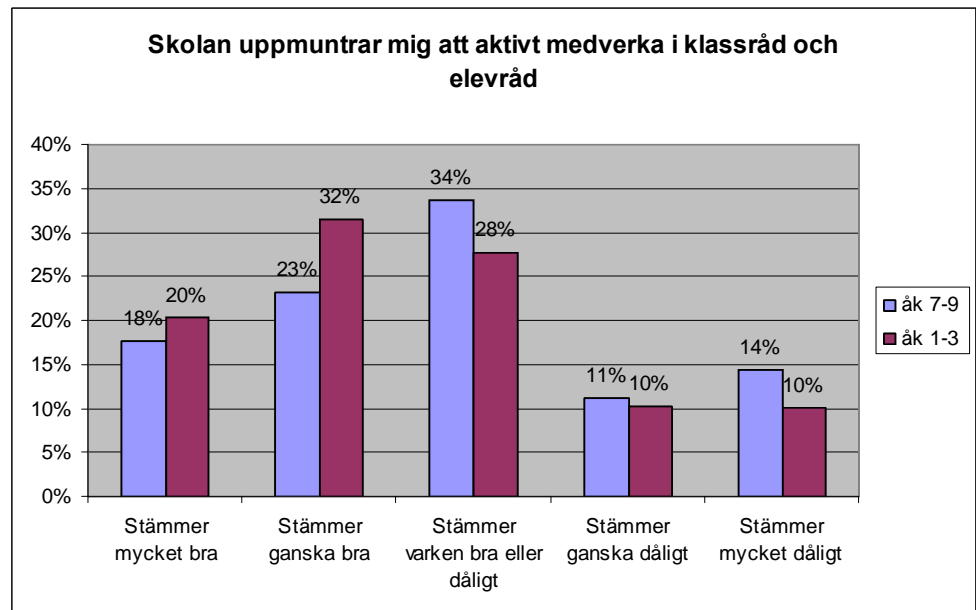
År 2009 svarade 1235 st av 1478 st ungdomar på enkäten. Svarefrekvensen för gymnasiet var totalt 78 % och inom åk 7-9 90 %. Med så många svarande gav det en god överblick av hur ungdomar i Finspång har det, till exempel i skolan. Denna bilaga innehåller en sammanställning av diagram som rör området inflytande i skolan.

Diagram 1



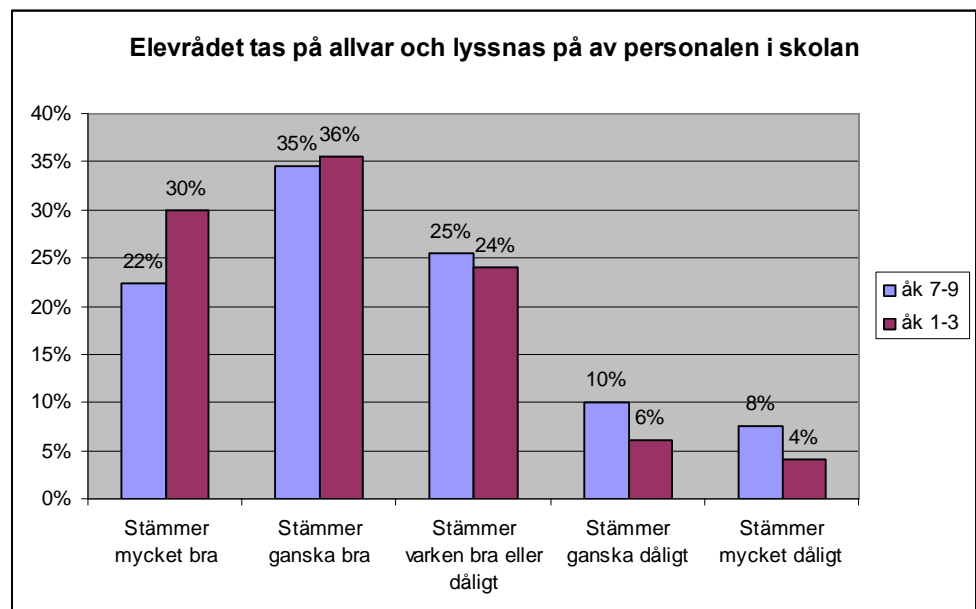
Totalt 33 % av de svarande i åk 7-9 och 46 % i gymnasieskolan svarade att de fått veta vad elever ska ha inflytande över i skolan. 25 % respektive 18 % tycker inte att de fått veta vad eleverna ska ha inflytande över.

Diagram 2



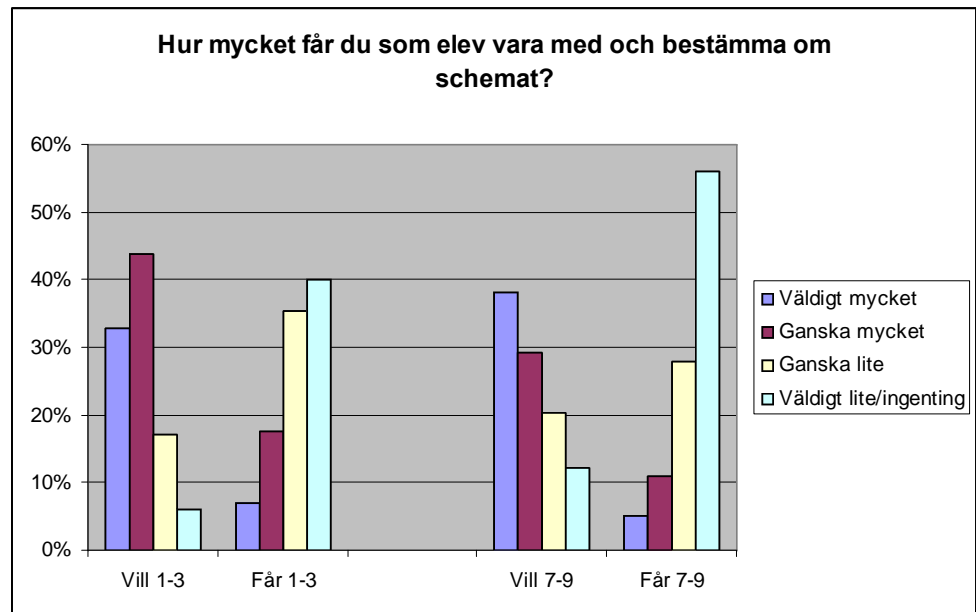
Totalt 41 % av de svarande i åk 7-9 och 52 % i gymnasieskolan svarade att skolan uppmuntrar de att aktivt medverka i klassråd och elevråd. 25 % respektive 20 % tycker inte det.

Diagram 3



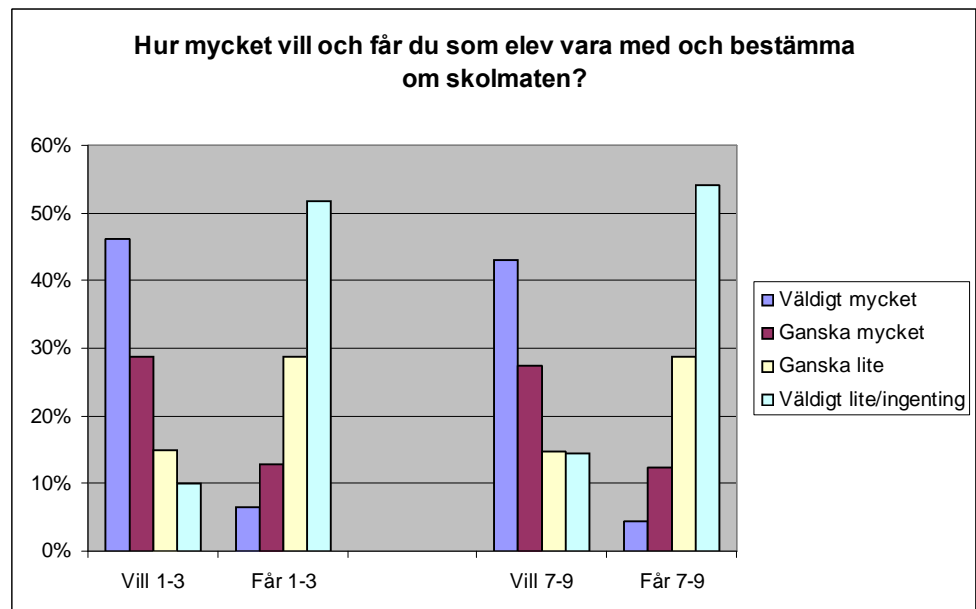
Totalt 57 % av de svarande i åk 7-9 och 66 % i gymnasieskolan elevrådet tas på allvar av personalen i skolan. 18 % respektive 10 % tycker inte det.

Diagram 4



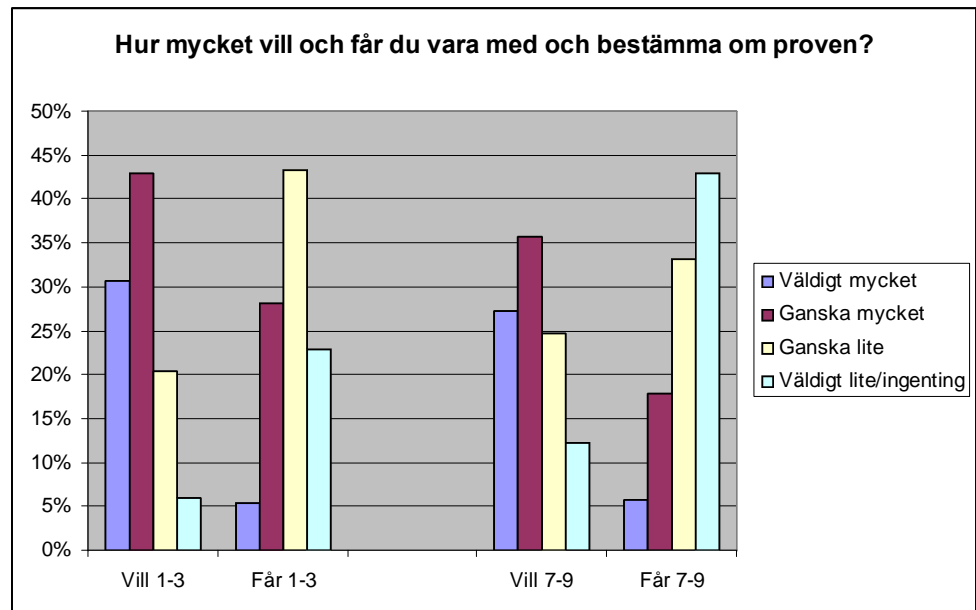
77 % av de svarande i åk 1-3 vill vara med och bestämma schemat, 25 % upplever att de får vara med. 67 % av de svarande i åk 7-9 vill vara med och bestämma schemat, 16 % upplever att de får det.

Diagram 5



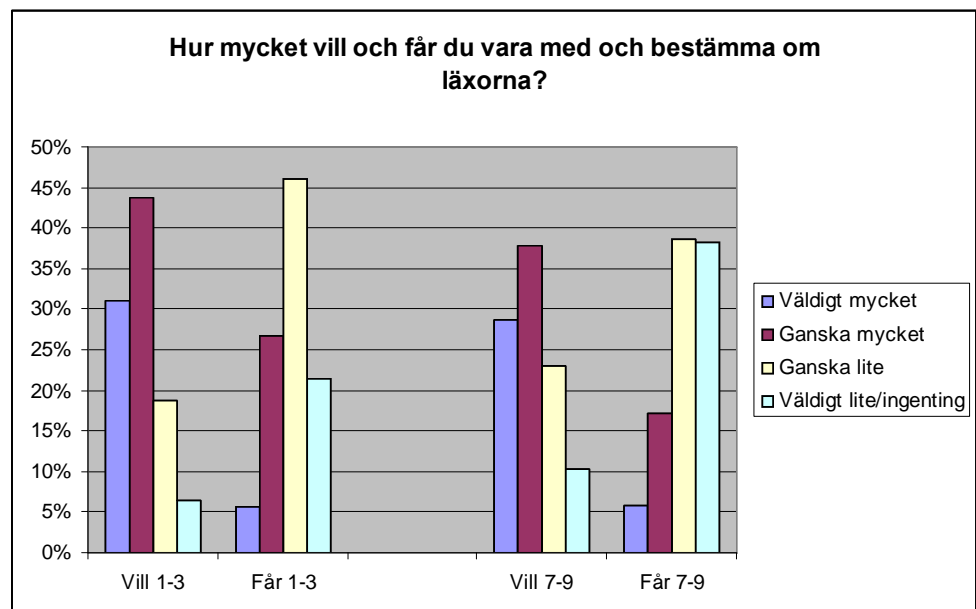
75 % av de svarande i åk 1-3 vill vara med bestämma om skolmaten, 19 % upplever att de får vara med. 71 % av de svarande i åk 7-9 vill vara med och bestämma om skolmaten, 17 % upplever att de får det.

Diagram 6



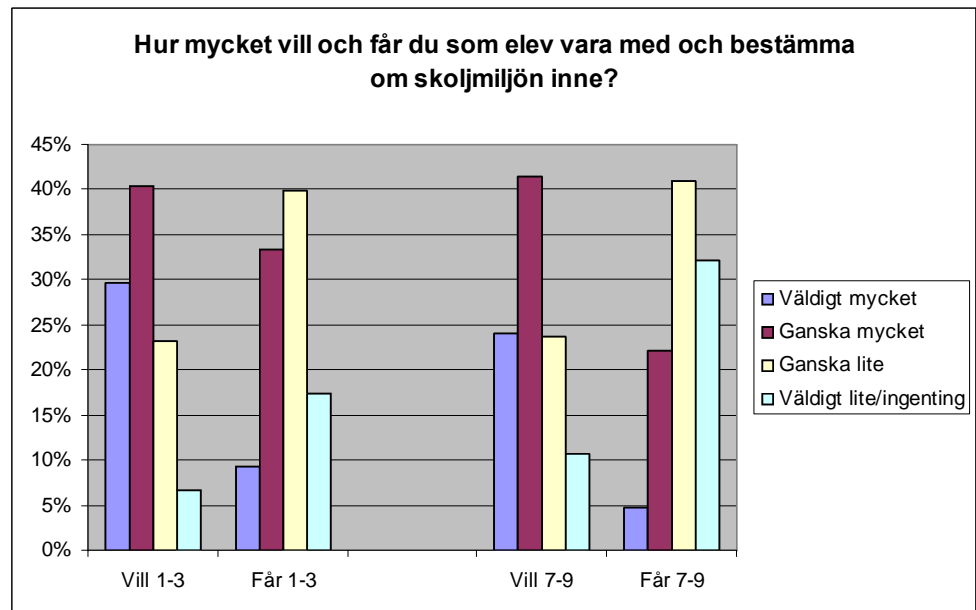
74 % av de svarande i åk 1-3 vill vara med bestämma om proven, 34 % upplever att de får vara med. 63 % av de svarande i åk 7-9 vill vara med och bestämma om proven, 24 % upplever att de får det.

Diagram 7



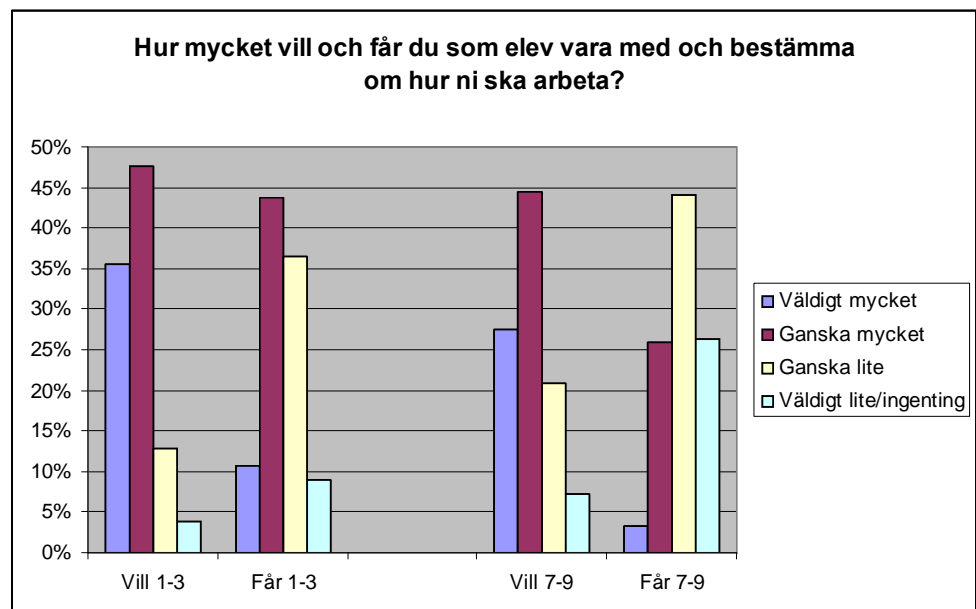
75 % av de svarande i åk 1-3 vill vara med bestämma om läxorna, 32 % upplever att de får vara med. 67 % av de svarande i åk 7-9 vill vara med och bestämma om läxorna, 23 % upplever att de får det.

Diagram 8



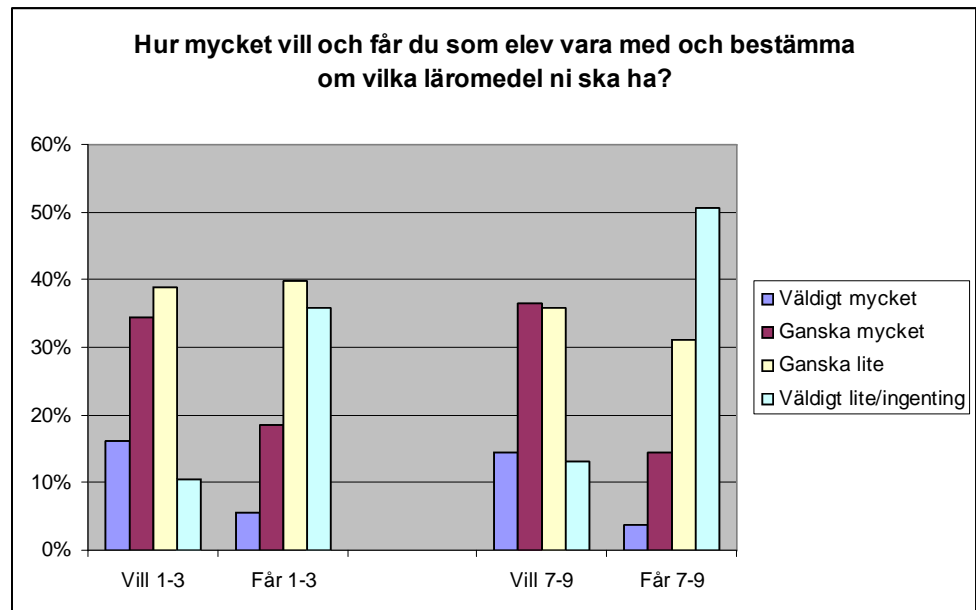
70 % av de svarande i åk 1-3 vill vara med och bestämma om skolmiljön inne, 43 % upplever att de får vara med. 66 % av de svarande i åk 7-9 vill vara med och bestämma om skolmiljön inne, 27 % upplever att de får det.

Diagram 9



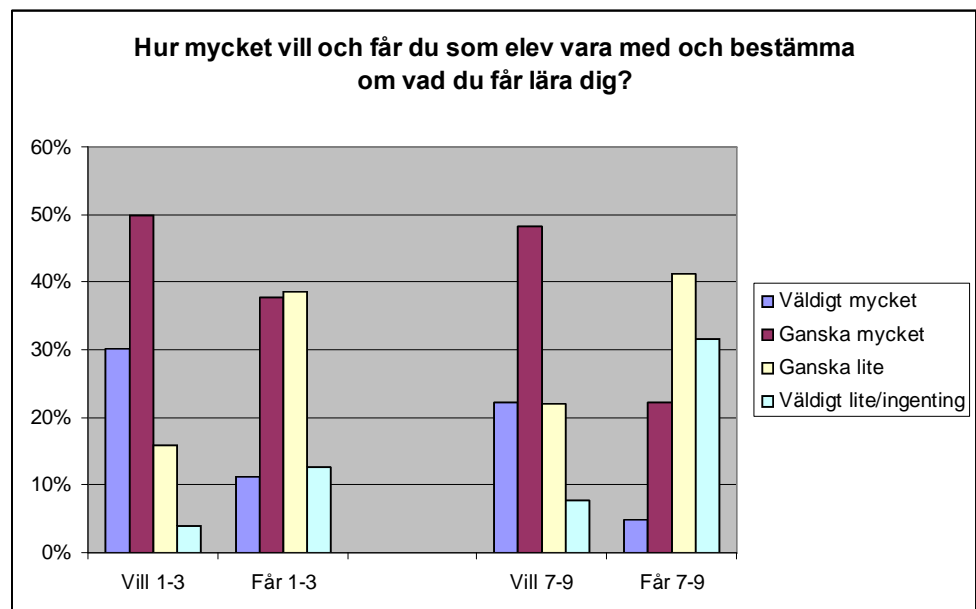
83 % av de svarande i åk 1-3 vill vara med och bestämma om hur ni ska arbeta, 54 % upplever att de får vara med. 72 % av de svarande i åk 7-9 vill vara med och bestämma om hur ni ska arbeta, 29 % upplever att de får det.

Diagram 9



51 % av de svarande i åk 1-3 vill vara med och bestämma om vilka läromedel ni ska ha, 24 % upplever att de får vara med. 51 % av de svarande i åk 7-9 vill vara med och bestämma om vilka läromedel ni ska ha, 18 % upplever att de får det.

Diagram 10



80 % av de svarande i åk 1-3 vill vara med och bestämma om vad du får lära dig, 49 % upplever att de får vara med. 70 % av de svarande i åk 7-9 vill vara med och bestämma om vad du får lära dig, 27 % upplever att de får det.